

Nederlandse Kring van Fuchsia-rienden

Fuchsiana

59e jaargang no. 6 • December 2023

Verschiint 6 x per jaar

*Prettige feestdagen en een voorspoedig
2024*

 voor een bijzonder assortiment

Bestel nu op onze vernieuwde webshop voor seizoen 2024

Goede feestdagen en een bloeiend 2024

- 3500 rassen Fuchsia's
- 400 rassen Pelargoniums
- webshop Fuchsia's en Pelargoniums
- eenjarige zomerbloeiërs, kuipplanten
- pluktuin bloemen en kleinfruit
- arrangementen voor groepen

Borchgraverweg 3a Heerde tel: 0578-695727
www.kwekerijvandervelde.nl

INLEVEREN KOPIJ Fuchsiana Februari 2024-editie

Kopij voor het FEBRUARI-NUMMER van 2024 van Fuchsiana dient, bij voorkeur per e-mail verzonden, uiterlijk **woensdag 3 januari 2024** vóór 14:00 uur in het bezit te zijn van de redactie: Sparrengaarde 4, 2742 DM te Waddinxveen of e-mail: eindredactie@nkvf.nl.

Fuchsiana

Inhoudsopgave

59e jaargang - nr. 6 • December 2023

Colofon	04
Van de voorzitter	05
Jubilarissen	06
Van de redactie	08
Rectificatie veredelaar 'Roesse Mimas' oktober-editie Fuchsiana	09
Regio 28 Noord en Midden-Limburg	10
Van de webmaster	11
"On"kruiden. 45. Daucus carota: Wilde peen	12
Woordzoeker	14
Kleurenplaten 'Devonshire Dumpling' en 'Jan de Boer'	15
Fuchsia's in Aquarel - 135 'Jaspers Indestructible'	19
Het creëren van nieuwe tweekleurige triphylla fuchsia's: de uitdaging ingevuld. Deel 2	20
Foto's winnaars plantenwedstrijd tijdens de Vriendendag 2023	24
Ledensecretariaat	26
Belevenissen tussen huis en heg: Vuurwerk in de tuin	27
Boekrecensie "Een vlucht distelvlinders"	28
Boekrecensie "Uitgestorven. Op plantenjacht rond de wereld"	29
Kalender	30
Regiobladen en regionieuws	31

Officieel orgaan van de Nederlandse Kring van Fuchsiavrienden

Hoofdbestuur

Voorzitter:

Cor van Empel
Timmermannsweg 87, 5813 AM
Ysselsteyn
Tel. 0493-52 95 54 • voorzitter@nkvf.nl

Secretaris:

Margo Vaandrager
Brugstraat 14, 1906 WV Limmen
Tel. 072-505 17 89 • secretaris@nkvf.nl

**Penningmeester tevens
vicevoorzitter:**

Cor Boom
Henry Dunantstraat 19, 2861 VD
Bergambacht. Tel. 06-12255029 •
penningmeester@nkvf.nl

Algemeen lid:

Joke Koek
Rembert Dodoensstraat 1, 2203 BR
Noordwijk
Tel. 071-361 08 87 • alg.lid2@nkvf.nl

Ledensecretaris:

Tiny van de Sande
Bergstraat 4, 5298 VK Liempde
Tel. 0411-63 15 91 •
ledensecretaris@nkvf.nl

Algemeen lid:

Johan Schoute
Oostersingel 51, 1671 HB Medemblik
0227-540427 •
alg.lid1@nkvf.nl

Voorzitter UTC:

Jan de Groot
Biesenkamp 57, 8081 JA Elburg
Tel. 0525-68 25 64 •
utc.voorzitter@nkvf.nl

Voorpagina: 'Sleigh Bells'

Groeiwijze: Opgaand

Veredelaar: Schnabel 1954 (Dld)

Fuchsiafoto: Sjaak Loef

Achterpagina: *F. fulgens* var. *variegata*

Groeiwijze: Opgaand

Veredelaar: N.v.t. Dit is een botanische fuchsia

Foto: H. van Aspert

Notulist:

Leen Klok
Abbewerveweg 1a, 3238 LH Zwartewaal
Tel. 0181-46 18 69 • l.klok@planet.nl

Redactie Fuchsiana:

Voorzitter:

Sjaak Loef
Sparrengaarde 4, 2742 DM Waddinxveen
Tel. 0182-64 91 20 •
eindredactie@nkvf.nl

Ria Nauta
Puntenburgerlaan 42, 3812 CE
Amersfoort
Tel. 033-465 08 72 •
secretaris.redactie@nkvf.nl

Webmaster:

Ton van der Vorst
Generaal Bentinckstraat 20,
5623 GX Eindhoven
Tel. 06-19196786 •
webmaster@nkvf.nl

Erelid:

Tiny van de Sande.

Bankrekeningnummer ledensecretariaat:
ING Bank nr. NL32 INGB 0001 6919 00

Internet: www.nkvf.nl

Facebook: www.facebook.com/NKvF1965

ISSN nr.: 1382-2004

Copyright:

*Zonder schriftelijke toestemming van de redactie
mogen geen artikelen, foto's en illustraties uit dit
blad worden overgenomen of verspreid.*

Ontwerp & Vormgeving:

Redactie Fuchsiana

Druk: Editoo B.V. te Arnhem

Van de voorzitter

Beste fuchsiavrienden en -vriendinnen,

Na onze HB-vergadering werd mij gevraagd of ik 3 jubilarissen wilde huldigen die jammer genoeg wegens gezondheidsredenen niet op de Vriendendag in Luttelgeest aanwezig konden zijn. Zodoende zijn Helma en ik op vrijdag 29 september naar Thei en Toos Heijnen in het Limburgse Echt gegaan om Thei te huldigen voor zijn 50-jarig lidmaatschap van de NKvF. Al-
daar aangekomen werden we hartelijk ontvangen door Thei en Toos. Het eerste wat Toos tegen me vertelde was: je bent 10 jaar geleden ook al hier geweest om een gouden speld uit te reiken. Daarna was er koffie met Limburgs gebak. Na de officiële uitreiking van de bloemen volgde de zilveren speld met een diamantje. Je kon aan Thei zien dat hij hier zeer verheugd

over was. Na een levendige gespreksronde moesten we natuurlijk ook de tuin bewonderen en deze lag er prachtig bij. Thei verzorgt dit met zijn 84 jaar nog helemaal zelf.

Op 6 oktober was de volgende uitreiking. Nu aan twee leden die 40 jaar lid zijn. Eerst vanuit Ysselsteyn bloemen halen in Liessel. Daarna naar Harrie en Ria Lommen in Venray. Omdat Harrie lid is van onze regio ken ik hem persoonlijk goed en weet ik ook wat hij allemaal voor de vereniging gedaan heeft. Hij stond altijd klaar en niets was hem te veel. Ook aan Harrie werden de bloemen en de gouden speld uitgereikt. Na een uurtje gezellig kletsen moesten we jammer genoeg vertrekken naar de volgende jubilaris.

Vanuit Venray via Duitsland naar Silvolde waar Arie en Lidy Leeuwenstein wonen. Bij aankomst bleken Ineke Wisselink en Wim Mastop van regio 6 al aanwezig te zijn. Na de nodige handjes schudden en koffie met gebak gingen de verhalen al gauw over de laatste 40 jaar. Daarna volgde het officiële gedeelte van de bloemen en speld uitreiking. Ook de tuin moesten we bezichtigen en dat waren niet alleen fuchsia's maar ook een grote groententuin en Lidy stond er op dat we enkele struiken andijvie mee naar huis zouden nemen. Na iedereen bedankt te hebben volgde er weer een lange rit naar huis.

Zoals u in de laatste Fuchsiana heeft kunnen lezen is er op de Vriendendag in Luttelgeest een fuchsia naar mij vernoemd. De vraag die ik daarna kreeg was: wat vind je er van? Nou, voor mij was het tweeledig. Als eerste is het leuk als er een fuchsia naar je wordt vernoemd, maar aan de andere kant vond ik dat anderen het veel meer verdienen dan ik. Met deze gedachte heb ik 14 dagen rond gelopen en ben ik gaan denken: wie heeft er een grote bijdrage geleverd aan onze vereniging? Daar kwam bij mij maar één naam naar voren en dat was Tiny van de Sande. Zij is lid van het HB en Ledensecretaris en voorzitter van de Botanische groep. Daarna heb ik contact opgenomen met de HB-leden en een mail gestuurd naar alle Ledenraadsleden. Met het verzoek en het voorstel om Tiny van de Sande te benoemen tot Erelid van de Nederlandse Kring van Fuchsiavrienden. Hierop was het antwoord van iedereen: helemaal mee eens. Wel had ik het verzoek er bij gedaan om dit strikt geheim te houden. Nu moest ik alleen nog zorgen dat Tiny en Piet op 27 oktober in het restaurant "Het Wapen van Liempde" aanwezig zouden zijn. Na veel omwegen heb ik het telefoonnummer van hun dochter Karin weten te achterhalen en hebben we samen een plan bedacht. Zo kwamen Tiny en Piet zonder dat ze iets wisten met Karin op de afgesproken tijd in het restaurant aan. Waarna Tiny in een gezellige sfeer door mij als voorzitter met een oorkonde tot Erelid van de Nederlandse Kring van Fuchsiavrienden werd benoemd. Dit onder het toeziend oog van het Hoofdbestuur, Henk van Aken van de regio en Henk Hoefakker van de Botanische groep, allen met hun partner.

Zie voor de foto's de volgende pagina.

Ik hoop dat 2024 voor iedereen een goed jaar mag zijn.
Voor allen, blijf gezond,

Cor van Empel.

Jubilarissen

Arie en Lidy Leeuwenstein, Regio 6, 40 jaar lid

Harrie en Ria Lommen, Regio 28, 40 jaar lid

Thei en Toos Heijnen, Regio 28, 50 jaar lid

Erelid Tiny van de Sande

Doordat mevrouw Romijn-Zwaaneveld wegens haar gezondheid helaas niet aanwezig kon zijn bij de Vriendendag in Luttelgeest hebben Monique van der Meij (voorzitter regio 17) en Sjaak Loef (HB-lid) op 11 november 2023 bij haar thuis de zilveren fuchsiahanger overhandigd ter gelegenheid van haar 40-jarig lidmaatschap van de NKvF.

Dictamnus albus (Vuurwerkplant, zie pagina 27)
Foto: Saxifraga, Willem van Kruijsbergen

Helleborus niger (Kerstroos)

Foto: Dominicus Bergsma

Van de redactie

Op 12 oktober ben ik weer eens aangeschoven bij de redactie. Bij de afrit in de Meern stapte ik bij Sjaak in de auto en samen reden we in de stromende regen naar Amersfoort voor de tweemaandelijke redactie vergadering. Daar wachtte Ria Nauta al met de koffie. We hebben afgesproken dat, waar ik dat kan, (weer) mee zal draaien in de redactie. Mogelijk ziet u mij dus in het februari-nummer weer in het colofon.

Zoals u in het stukje van onze voorzitter heeft kunnen lezen is de huidige voorzitter van de Botanische Groep, Tiny van de Sande, benoemd tot erelid van de NKvF. Ze heeft dit verdiend, mede door het vele werk dat zij heeft gedaan voor de botanische fuchsia-collectie in Nederland.

Over botanische fuchsia's gesproken. De laatste jaren hebben we middels zaden en stekken van onze Franse vrienden uit Brest onze collectie aardig kunnen uitbreiden. De Botanische Groep, ook wel de Wilde Fuchsia Club genoemd, is gelukkig ook uitgebreid met een aantal nieuwe enthousiaste leden. De Botanische Groep is nog de meest actieve groep binnen de UTC, de Uitgebreide Technische Commissie.

Mijn "Botanisch tuintje"

Na ontvangst van het materiaal uit Frankrijk is het zaak de "nieuwe fuchsia's" in onze collectie verder te vermeerderen, te verdelen onder de leden, en in bloei te krijgen. Dit jaar heb ik het met mijn botanische fuchsia's anders aangepakt. Met de hete dagen in het vooruitzicht heb ik een geschikt plaatsje in mijn tuin opgezocht, 's morgens een beetje zon en 's middags in de schaduw. En vervolgens voor het eerst mijn botanische fuchsia's in de volle grond gezet.

Nou, dat bleek een goede keuze: nog nooit zulke mooie planten gehad. Een geweldige groei, zowel bovengronds als ondergronds, zie foto van *Fuchsia cestroides*, een knolvormer, behorend tot de Hemsleyella sectie.

De geweldige groei heeft ook zijn nadelen, dikwijls heeft dat een matige tot geen bloei tot gevolg.

En je moet ze vóór de winter weer naar binnen halen.

Maar het geeft weer kans om veel stekken te maken voor verdeling aan de leden in het voorjaar.

Fuchsia cestroides

Het is ook weer niet zo dat er helemaal geen één in bloei is gekomen.

Zo had ik *Fuchsia petiolaris* zelfs nog nooit in bloei gezien, niet een geweldig plantje, maar hij geeft wel mooie bloemen met een lange buis. Ook *Fuchsia venusta*, die alleen maar in de schaduw heeft gestaan, heeft gebloeid, een juweeltje. Daar word je toch echt enthousiast van. Ook *Fuchsia orientalis* en *Fuchsia summa*, twee relatieve nieuwkomers, hebben mooi gebloeid.

Fuchsia petiolaris

Vooraf voor de nieuwe stekken en zaailingen uit Frankrijk is het belangrijk om ze in bloei te krijgen. Je kunt dan namelijk controleren of de naamgeving juist is. En dat bleek niet altijd het geval. Eén van de zaailingen van bijvoorbeeld *F. nigricans* had orangerode bloemen, anders dan de officiële beschrijving (en onze eigen ervaring) waarbij de bloembuis donkerrose is met donkerpaarse kroon. Maar welke fuchsia is het dan wel? Of is het een natuurlijke hybride en met welke andere soort dan?

Hetzelfde verhaal met een zaailing van *Fuchsia scabriuscula*. De meeste zaailingen van deze soort, die we hebben gekregen, voldoen gewoon aan de beschrijving. Echter één zaailing, die ik toevallig in mijn bezit heb, heeft het zelfde blad als de echte *F. scabriuscula* maar met een andere kleur bloem. Een mutant? Zo blijft het altijd spannend of en hoe het nieuwe materiaal uit Zuid-Amerika in bloei zal komen.

Onze Franse vrienden zijn momenteel in Peru om daar wilde fuchsia's te zoeken die nog niet in Europa zijn. Ik ben benieuwd waar ze nu weer mee thuiskomen. U begrijpt wel dat ik niet veel 'gewone fuchsia's' heb, maar de paar die ik heb stonden tot voor kort nog volop in bloei! Eén daarvan wil ik u niet onthouden: 'Wild Sea', één van de laatste creaties van Jan de Boer, u weet wel, die veredelaar van die zeestraten, die afgelopen jaar is overleden. Een zeer rijkbloeiende fuchsia met veel bloemen per bladoksel die, denk ik, ook nog winterhard is! Een echte aanrader!!

En dan de planten in mijn tuin. Het grillige groei-jaar heeft ook invloed gehad op de groei en bloei van onze planten. Zo hebben de dahlia's laat en matig gebloeid, terwijl ik ze vrij vroeg had geplant, maar misschien daar om. Het voorjaar was tamelijk koud. Vorig jaar kwamen tussen mijn dahlia's spontaan kattensnorren op, die wel manshoog werden. Dit jaar kiemde er door het koude voorjaar geen één (zaden van kattensnorren hebben warmte en vocht nodig om te kiemen), dus dit jaar geen kattensnorren. Ook mijn agapanthussen beleefden geen geweldig jaar. Veel van mijn zaailingen hebben helemaal niet gebloeid. Maar er waren ook planten die voor de tweede keer gingen bloeien. De blauwe regen van de

Cultivar 'Wild Sea'

Clematis 'Bill Mackenzie'

buren bijvoorbeeld, en onze clematis 'Bill Mackenzie' en pronkt nu met prachtige zilverachtige zaadpluizen. En nu de *Helleborus niger* (zie pagina 7) in de tuin weer gaat bloeien, kijken we weer vooruit naar de Kerst.

Namens de redactie wens ik u prettige feestdagen toe en een vredig Nieuwjaar.

Gerard Rosema

Rectificatie veredelaar 'Roesse Mimas' oktober-editie Fuchsiana

In de Fuchsiana van oktober 2023 op pagina 4 (linksonder) is een foutieve naam geplaatst bij de veredelaar van 'Roesse Mimas'. Daar dient te staan dat de heer C. Roes (2004, NL) de veredelaar is van 'Roesse Mimas'. Tevens is de plant een halfhanger.

Onze excuses voor deze onjuiste vermelding.

De redactie.

Regio 28 Noord en Midden-Limburg

Onze regio is in 1987 opgericht.

Wij zijn vanaf het begin heel actief geweest en zijn dat nog steeds.

Onze regio heeft in zijn bestaan vier grote shows georganiseerd. In 1992, 1997, 2005 en de laatste in 2011. Tijdens deze shows werd alles uit de kast gehaald. Niets was te gek. Een park een complete metamorfose geven, daar draaiden wij onze handen niet voor om. Karakteristieke gebouwen werden in model nagebouwd, vijvers werden gegraven, paden en perken aangelegd en alles aangekleed met planten uit de tuinen van onze leden en eigen kweek. Deze shows duurden 10 dagen zodat er altijd twee weekenden in zaten. Na deze shows hebben we diverse fuchsiaweekenden georganiseerd in onder andere Nederweert-Eind en Arcen. Ook deze weekenden waren altijd een succes.

Museum 'Terug in de Tijd' (2022)

Vele busreizen hebben we gemaakt met in het begin zelfs twee volle bussen. Deze reizen waren altijd tuin gerelateerd en internationaal, maar ja, Duitsland en België liggen dan ook om de hoek. Menige tuinshow hebben we bezocht, maar ook fuchsiakwekers stonden vaak op onze bestemming. Door het afnemende ledental en de oplopende leeftijd hebben wij ons jaarprogramma enigszins moeten aanpassen.

Wij organiseren ieder jaar verschillende activiteiten, een nieuwjaarsbijeenkomst, potgrond dag, stekmorgen, jaarvergadering, contactmorgens, open tuinen en sinds een aantal jaar een verenigingsdiner. Ons verenigingsjaar beginnen we altijd met een nieuwjaarsbijeenkomst, een gezellige middag met koffie en Limburgse vlaai een hapje en drankje en aangekleed met leuk entertainment.

De stekmorgens staan al lang op het programma. Deze ochtenden zijn in eerste instantie bedoeld om nieuwe leden de fijne kunst van het stekken bij te brengen. Ook de leden die ervaren zijn in het stekken maken graag gebruik van de stekmorgen, want planten overleven de win-

Open tuin Pierre Maessen (2021)

ter niet of ze willen hun collectie aanpassen.

Tijdens deze ochtenden wordt er dan ook naar hartenlust gestekt. De vereniging zorgt voor de stekgrond en schimmelwerend middel. De leden brengen zelf verse stekken en hun eigen stekbak mee.

De "potgrond dag" aan het einde van de winter wordt ook altijd druk bezocht. Tijdens deze middag kopen wij gezamenlijk potgrond bij Holland Potgrond.

Onze regio is opgericht als regio 28 Noord en Midden-Limburg en bestreek in Limburg de regio van Maasbracht

Stekkenochtend

tot Mook. De laatste jaren zijn er meerdere regio's opgeheven, hierdoor bestrijkt onze regio tegenwoordig geheel Limburg en een deel van zuidoost Brabant. Onze activiteiten vinden voornamelijk in Noord en Midden-Limburg plaats en wij zijn dan ook zeer verheugd dat meerdere leden uit Zuid-Limburg en Zuidoost Brabant de weg naar onze activiteiten hebben gevonden.

Bestuur regio 28.

Van de webmaster

Onlangs kreeg ik de vraag waarom we een rubriek INFORMATIE en ALGEMENE INFORMATIE op de website hebben.

Toen ik in 2019 weer na een korte afwezigheid bij de NKvF terug kwam om de website drastisch te veranderen heb ik met enkele leden van het hoofdbestuur om te tafel gezeten om een indeling te maken welke rubrieken als link op de hoofdpagina moesten staan.

Nu wil iedere groep van de NKvF natuurlijk als link op de hoofdpagina staan, maar dan heb ik alleen maar een pagina waar alle linken staan (naar bijvoorbeeld de Fuchsialijst (CIL), Botanische groep, etc.).

Na dit overleg zijn we tot de conclusie gekomen dat we de (hoofd)linken gebruiken die nu in de grijze menubalk van de website staan. Onder deze linken staan zogenaamde sub-linken die dan verwijzen naar informatie die te maken heeft met het onderwerp zoals in de (hoofd)link.

Nu lijkt INFORMATIE en ALGEMENE INFORMATIE wel het zelfde, maar ik zal u uitleggen waar het verschil zit.

Eigenlijk is het best simpel, onder INFORMATIE staat ALLE (technische) informatie die hoofdzakelijk betrekking heeft op de NKvF als vereniging. U vindt hier dus informatie terug over het hoofdbestuur, de Fuchsiana, wat de voordelen zijn als men lid wordt, de statuten en nog veel meer. Al deze onderwerpen zijn na overleg met het bestuur onder het kopje INFORMATIE geplaatst.

Bij ALGEMENE INFO vindt u dan informatie die te maken heeft met diverse onderwerpen. Hier vindt u heel veel informatie die de vereniging heeft verzameld voor leden en bezoekers van de website om inzicht te krijgen over bijvoorbeeld het kweken, onderhouden etc. van fuchsia's, maar ook wat er binnen de vereniging speelt. Voorbeelden zijn foto's van de Vriendendagen en open tuinen van diverse leden, sponsors, jubilarissen etc.

Dus onder INFORMATIE staat waar de vereniging voor staat en bij ALGEMENE INFO alle algemene onderwerpen over fuchsia's, activiteiten, etc.

Het kan voorkomen dat de vraag blijft waar een onderwerp precies zou moeten staan en daar wordt elke keer een keuze in gemaakt. Sommige onderwerpen zijn bewust ergens bij elkaar geplaatst omdat deze het meest gebruikt worden.

Er blijft echter altijd een grijs gebied bestaan. Dus mocht u in bepaalde gevallen twijfelen dan raad ik u aan om zowel bij INFORMATIE als bij ALGEMENE INFO te kijken.

Ton van der Vorst, webmaster.

"On"kruiden. 45. *Daucus carota*: Wilde peen.

In onze bermen en vooral op taluds en dijkhellingen staan in de zomer de opvallende witbloeiende schermen van Peen of Wilde peen, *Daucus carota*. Deze wilde soort is de voorvader van ons oranje worteltje. Hij valt op door de fijne peterselie-achtige bladeren. De plant onderscheidt zich van de ons bekende oranje gele wortel of waspeen (*Daucus carota* subsp. *sativa*) door zijn penwortel die wit, vertakt en minder vlezig is. De geur van de wortel is echter onmiskenbaar.

Dodonaeus onderscheidde al drie vormen van de Peen:

"Peen sijn dryerhande/Geele/Roode/ die beyde tam sijn ende ghesaeyet worden/ ende wilde die van selfs groeyen".

Het gaat te ver om de beschrijving van alle drie te geven, maar de Wilde peen beschrijft hij als volgt:

"Die wilde Peen diemen oock Vogelsnest heet/ sijn den tammen van bladeren stelen ende bloemen niet seer onghelijck/maer die bladeren sijn wat rouwer ende min ghesneden oft verdeylt. Ende in dmiddel van den croonkens tusschen die witte bloemkens/wast een oft twee purpure bloemkens/ dat saet es oock rouwer ende die wortel es minder ende herder".

Veld met wilde peen.

Foto: Henk Hoefakker

De Wilde peen (*Daucus carota*) die ook wel vogelnestje wordt genoemd, is een zeer algemeen voorkomende plant uit de schermbloemenfamilie (Umbelliferae, tegenwoordig Apiaceae). De plant komt algemeen voor in de Benelux.

Wilde peen komt voor in droge graslanden, bermen, dijken en duinen. De plant wordt 30-90 cm hoog. Het is een tweejarige plant. Hij heeft koude nodig voor ze kan bloeien (dit heet stratificatie). In het tweede jaar, na de winter, gebruikt de plant de opgeslagen voedingsstoffen uit de wortel voor de verdere groei en ontwikkeling. De soort bloeit in juni tot de herfst met schermen. De bloemetjes staan in samengestelde schermen en zijn wit of roze met in het midden van het middelste scherm vaak een of twee zwart-purperachtige bloemetjes. Deze vallen er heel snel af dus vaak zie je ze niet eens. Deze donkere bloemetjes werden gebruikt als middel tegen epilepsie. Ze

hebben veel stuifmeel dat gemakkelijk beschikbaar is voor insecten met korte tongen, kevers, bijen, vliegen en wespen. Het scherm bestaat uit vele stralen, waarvan de buitenste bij rijping in de vorm van een "vogelnestje" naar binnen zijn gebogen.

De peen is de belangrijkste voedselplant voor de rupsen van de zeldzaam geworden koninginpage, *Papilio machaon*, de grootste in onze streken inheemse dagvlinder. Dit vogelnest valt vooral op als de vruchtzetting heeft plaatsgevonden omdat zich dan een opvallende warrige bol vormt bestaande uit zaden en teruggevouwen omwindselbladen. In 1485 wordt de naam "Fogelnest" al vermeld in 'Gart der Gesundheit'.

Over de Peen schrijft Dodonaeus verder: *"Die wortelen van Peen ende Caroten in die spijsse ghebruyckt gheven redelick goet voetsel/ende aenghesien dat sy oock wat aromatijck sijn/zoo verwermen sy oock die inwendighe leden/alsmense te redelijcke maniere gebruyckt/ want als mense te veel oft te dicwils ghebruyckt/zoo doen sy oock in tlichaem quaetachtich bloet groeyen."* Dit verwarmen van de inwendige mens gaf aanleiding tot de naam *Daucus*; wat, ik verwarm, betekent.

De naam Peen is eigenlijk een meervoudsvorm van het enkelvoudige pee, wat in de zestiende eeuw voor eetbare wortel werd gebruikt. De grondvorm is waarschijnlijk pede, in de betekenis van 'wortel van planten'. Het meervoud van pee is peeën en dat is verworpen tot peen.

Uitgebloeide bloem (vogelnestje).

Foto: Agnes Monkelbaan

De verklaring van de soortnaam *carota* is niet zeker. Waarschijnlijk van het Griekse *karotos* wat saffraankleurig betekent. Dat slaat dus op de kleur van de gele wortel. Dit is ook af te leiden uit de naam *Karota*, die Dioscorides aan de plant gaf.

De Grieken hebben hem de naam Staphylinos gegeven. Alhoewel daar ook vaak de Pastinaak mee werd bedoeld. Het is dus niet verwonderlijk dat de gele kleurstof in de peenwortels caroteen heet. Naast deze kleurstof zijn de wortels ook rijk aan vitaminen A, B en C.

Vroeger werd de peen voor de winter wel ingemaakt met honing en koriander. Daarnaast werd de gedroogde wor-

ende verwecken den lust tot byslapen.

tel wel gebruikt als surrogaat voor koffie.

In de geneeskunst was de plant ook bekend. Nijlandt schrijft onder Vogels nest: in 't Latijn *Daucus officinarum*: het zaad met wijn ingenomen helpt tegen het graveel (niergruis).

De oude Grieken beweerden dat de penwortel van de

wilde plant de verliefdheid bevordert. Zoals Dodonaeus ook schrijft: *"Die wortelen van Peen ende sonderlinghe van den wilden in alle manieren inghenomen doen water lossen/ende verwecken den lust tot byslapen.*

Ende daer om seyt Orpheus dat dese wortelen cracht hebben van liefde te makene". De Griekse vrouwen wisten zeker dat het ingenomen zaad de conceptie in de hand werkt.

Het innemen van het zaad zou ervoor zorgen dat de steken of beten van alle venijnige beestjes geen uitwerking hebben. Zelfs giftige.

En tot slot: Men moest op Nieuwjaarsdag worteltjes eten om het hele jaar over geld te kunnen beschikken. Misschien was het daarom wel het lievelingsgerecht van dwergen en kabouters.

Henk Hoefakker

Woordzoeker

Zoek de gegeven woorden op in het veld met letters en streep ze door. De overgebleven letters vormen de oplossing.

Uw oplossing kunt u **vóór 3 januari 2024** zenden **(met vermelding van uw lidnummer)**:

- óf per briefkaart aan J. Loef, Sparrengaarde 4, 2742 DM Waddinxveen.
- óf per e-mail aan eindredactie@nkvf.nl

Onder de inzenders van de juiste oplossing wordt een cadeaubon van € 10,00 verloot.

T	S	N	E	I	D	H	E	R	R	I	M	E	N	U	T
N	E	O	K	L	A	K	E	E	E	N	E	E	K	H	R
E	K	K	I	J	R	V	D	I	R	E	B	L	A	C	U
V	L	E	Z	E	N	R	E	R	B	L	M	A	R	I	A
D	O	E	N	N	D	S	E	I	E	E	N	E	E	S	K
A	K	N	E	I	E	I	R	T	L	T	R	Z	C	I	S
W	E	E	Z	D	V	K	E	E	S	E	D	G	E	E	I
I	J	K	P	I	J	E	R	E	N	R	D	T	M	U	S
N	E	A	W	T	E	O	E	E	E	R	R	E	O	E	D
H	D	H	H	R	D	K	N	E	H	N	E	O	H	G	L
E	N	C	F	O	E	N	G	E	L	C	S	H	N	N	E
I	I	S	E	O	E	P	L	A	A	T	S	I	L	A	T
L	K	K	Z	B	L	A	T	S	E	I	N	E	S	W	E
A	E	E	O	E	M	A	A	N	M	O	A	T	G	Z	G
N	B	O	J	G	K	E	R	K	K	O	O	R	E	I	W
D	M	E	H	E	L	H	T	E	B	L	N	E	M	A	S

Advent	Engel	Kalkoen	Maria	Stal
Arm	Geboorte	Kamelen	Menu	Stol
Bethlehem	Geschenken	Koek	Mirre	Stro
Bezoekers	Geteld	Kerkkoor	Mis	Tellen
December	Goud	Kerstnacht	Naam	Vieren
Denneboom	Heiland	Kindeke	Oosten	Vrede
Dienst	Hemel	Klok	Plaats	Vrij
Dieren	Herberg	Koning	Reces	Wierook
Diner	Herders	Kribbe	Reis	Wijn
Dis	Huis	Lezen	Rijk	Wijzen
Doeken	Jozef	Licht	Samen	Zwanger
Drie	Kaart	Lied	Schapen	

De oplossing van de woordzoeker in Fuchsiana nr. 5 van oktober 2023 luidt: **Salamanders**. Diverse inzenders zagen de laatste s over het hoofd.

Na loting kwam als winnaar uit de bus de heer F. Sanders. Gefeliciteerd! De cadeaubon ad € 10,00 zal zo spoedig mogelijk aan u worden toegestuurd.

'Devonshire Dumpling' George Hilton 1981 UK

AFS nr.: ----

Afstamming: onbekend

Tussen 1974 en 1984 creëerde de Britse veredelaar George Hilton 19 nieuwe aanwinsten.

Hoewel 'Devonshire Dumpling' een creatie uit 1981 van Hilton was, is hij pas in 1986, na zijn dood, door de veredelaar Pacey geïntroduceerd. Volgens Boullemier is het een plant die nooit stopt met bloeien.

'Devonshire Dumpling' is een (half)hanger met mooie dubbele bloemen. De kelk is zeer licht roze en de kroonbladen zijn wit. Het blad is licht getand met een rode bladsteel. Deze fuchsia is met succes éénmaal als pollengever en driemaal als zaadgever gebruikt.

Deze plant komt het best tot zijn recht op een licht beschaduwde plek in de tuin.

Ria Nauta

'Devonshire Dumpling'

Foto: Sjaak Loef

'Jan de Boer'

Foto: Flip v.d. Elshout

'Jan de Boer' Tielko G. Koerts 2009 NL

AFS nr.: 7305

Afstamming : 'Thalia' x 'Antoine de Saint Excupéry'

Tielko Koerts, de veredelaar van 'Jan de Boer', heeft 149 creaties op zijn naam staan.

Waaronder de cultivars: 'Prinses Amalia', 'Prinses Alexia' en 'Prinses Ariane'.

De bloemen zijn enkel, hangend aan een stevige steel. De kelk is donker rozerood en de kroon is eveneens donker rozerood. De bloeiwijze is normaal.

Het is een opgaande struik en kan het best op een plekje in de volle zon gezet worden waar deze het best tot zijn recht komt.

Ria Nauta

'Jaspers Indestructible' Van Aspert 2019 NL NKF 7201 AFS 8937

Afstamming: 'Papy René' x 'Papy René'

Opgaande, zelf vertakkende fuchsia met enkele bloemen in tere kleuren die het best gekweekt kan worden als struik in helder licht.

Het creëren van nieuwe tweekleurige triphylla fuchsia's: de uitdaging ingevuld (deel 2)

1. Introductie.

In deel 1 van deze reeks artikelen over de zoektocht naar nieuwe tweekleurige triphylla's is aangegeven welke wegen we zoal zouden kunnen bewandelen om door veredeling ons doel te bereiken.

In de afgelopen tien jaar hebben verschillende nieuwe lichtroze triphylla's het levenslicht mogen aanschouwen met als belangrijke eigenschap dat ze nog steeds het *F. triphylla* species genoom bezitten. Deze zaailingen bezitten dus alle nog de genetische eigenschappen van *F. triphylla*. Ze kunnen gekarakteriseerd worden als *F. triphylla* forma *alba*, dus de alba-vorm van *F. triphylla*. Ze bezitten een grote diversiteit aan fenotypen (zie de foto). Ook zijn er via een aantal wegen verschillende paarse triphylla's gemaakt waaraan *F. juntasensis* met zijn specifieke kleur een belangrijke bijdrage heeft geleverd.

Door combinatie van deze twee nieuwe bronnen van genetisch materiaal blijkt het mogelijk om een brede reeks aan interessante nieuwe tweekleurige triphylla's neer te zetten.

Het fenotype van *F. triphylla* f. *alba* is zeer variabel.

We hebben in deel 1 al gezien dat in de eerste en tweede generatie zaailingen uit kruisingen *F. triphylla* 'HvdP' x *F. triphylla* PB7760 #6 en #7 de vorming van tweekleurige triphylla's in oranje/roze en wit/oranje kleurstelling duidelijk onderdeel zijn van het genetische potentieel van de species *F. triphylla*. Door vervolgens de combinatie te maken met een cultivar, om een voorbeeld te geven: met de triphylla 'Pangea' (die ook genetische eigenschappen van *F. pringsheimii* bezit), kunnen daaraan nieuwe roze/oranje kleurstellingen worden toegevoegd. Als illustratie daarvan kan de triphylla cultivar 'Fancy Dress' genoemd worden.

We hebben ook kort aangestipt dat er verschillende veelbelovende mogelijkheden zijn om tweekleurige triphylla's

te maken door gebruik te maken van cultivars met een min of meer witte buis. Dat zullen we in deel 2 en deel 3 van deze reeks artikelen verder invullen, waarbij we ons richten op een aantal specifieke kleurencombinaties. We zullen laten zien dat verschillende kleurencombinaties vrij gemakkelijk te verwezenlijken zijn, terwijl verschillende andere combinaties duidelijk veel meer problemen opleveren.

Al met al lijkt er een enorm potentieel te zijn aan mogelijkheden voor het maken van nieuwe tweekleurige triphylla's. Deze mogelijkheden worden nog eens versterkt door recente ontwikkelingen met volstrekt nieuwe kruisingscombinaties. Hierop zullen we t.z.t. verder ingaan in een aantal volgartikelen.

2. Tweekleurig wit/roze triphylla's.

2.1 Tweekleurig wit/roze vormen van *F. triphylla* forma *alba*.

Over nieuwe triphylla's met een witte buis en roze kroon die nog steeds het species genoom van *Fuchsia triphylla* bezitten zullen we kort zijn.

Het maken van dergelijke triphylla's is nu eigenlijk een vrij gemakkelijke rechttoe rechtaan exercitie geworden als we uitgaan van de nakomelingen van de oorspronkelijke ouders *F. triphylla* 'HvdP' en *F. triphylla* 'PB7760 #6 en #7'. Er kan hieruit een derde generatie gemaakt worden met globaal dezelfde kenmerken als de zaailingen uit de tweede generatie. Vanzelfsprekend kan dit proces nog verder worden doorgezet in verdere generaties. De zaailingen in de derde generatie zijn meestal nog steeds goed vruchtbaar en hebben soms wat betere overwinteringseigenschappen dan die uit de tweede generatie. Inteelt lijkt bij deze tetraploïde speciesvormen geen merkbare rol te spelen.

Zaailing N 16-45, een bijna witte triphylla.

Zaailing N 05-31 heeft in de voorouders 'Göttingen' en 'Our Ted'.

Ook kunnen er kruisingen gemaakt worden met diverse cultivars, waaruit dan natuurlijk nakomelingen voortkomen die niet meer het species-genoom bezitten. Dit leidt soms tot fraaie nieuwe triphylla's, waarvan zaailing N 16-45 een voorbeeld is. De genetische achtergronden van dit soort kruisingen zijn niet altijd echt helder, en moeten nader onderzocht worden.

2.2 Tweekleurig wit/roze triphylla's op basis van de triphylla cultivar 'Our Ted'.

De cultivar 'Our Ted' (Gouldings Fuchsias, 1987) heeft een witte buis en lichtroze corolla, en is ontstaan uit een zelfbestuiving van 'Thalia' (of 'Koralle' zoals Edwin Goulding dat tegenwoordig zelf aangeeft). Fuchsia's als 'Koralle' en 'Thalia' zijn ontstaan uit kruisingen *F. triphylla* x *F. fulgens* of vice versa. Ze hebben een pentaploid genoom (hebben dus 5 sets chromosomen) waarbij de bijdrage van *F. triphylla* ervoor zou kunnen zorgen dat ze genetisch in staat kunnen zijn tot het maken van witte nakomelingen. Dat blijkt in de praktijk ook het geval: bij 'Our Ted' komt dit duidelijk naar voren. Ook deze fuchsia heeft zeer waarschijnlijk een pentaploid genoom, waaraan zowel *F. triphylla* als *F. fulgens* een belangrijke bijdrage leveren.

Alhoewel 'Our Ted' zeer matig vruchtbaar is zijn er verschillende nakomelingen uit verkregen, deels in oranje, deels ook in wit/roze kleurstellingen.

Uit kruisingen 'Göttingen' x 'Our Ted' en enkele volgkruisingen zijn verschillende vruchtbare zaailingen ontstaan. Een daarvan is zaailing N 05-31, een oranje cultivar die duidelijk de eigenschappen van *F. triphylla* en *F. fulgens* in zich combineert.

Uit de kruising N 05-31 x 'Purcellian Elegancy' is vervolgens een nieuwe tweekleurige triphylla ontstaan met een witte buis en lichtroze kroon. De vorm van de bloem komt sterk overeen met die van N 05-31. De zaailing is een sterke, rijkbloeiende triphylla halfhanger die dit jaar geïntroduceerd is als 'Our Ophelia'.

Deze fuchsia 'Our Ophelia' blijkt goed vruchtbaar als vader en als moeder, en heeft inmiddels al verschillende

interessante nakomelingen voortgebracht. Een van de nakomelingen is een zaailing die onlangs geïntroduceerd is als 'Babs Bellefleur', een weliswaar niet tweekleurige, maar aantrekkelijke zeer rijkbloeiende oranje-roze triphylla, op te kweken als halfhanger of stammetje.

Triphylla 'Our Ophelia' (2023)

Triphylla 'Our Ophelia' (2023)

2.2 Tweekleurig wit/roze triphylla's op basis van 'Jaspers Indestructible'.

Fuchsia 'Jaspers Indestructible' blijkt een interessante kruisingsouder voor het maken van wit/roze triphylla's. Deze cultivar, ontstaan uit de kruising 'Papy René' x 'Papy René', is door veredelaar Hans van Aspert geïntroduceerd in 2019, maar wordt door mij, uiteraard met permissie, al gebruikt sinds 2013 in het kruisingsprogramma. Het is een sterke plant die zeer goed bestand is tegen zon en hoge temperaturen.

Deze cultivar is gebruikt bij het maken van de fuchsia's 'Icicles Chandelier' (De Cooker, 2015) en 'Silver Chime' (De Cooker, 2016). Deze fuchsia's hebben een duidelijk witte/lichtroze kleurstelling, hebben een triphylla-vorm, maar het zijn geen echte triphylla's.

Uit de kruising 'Our Ophelia' x 'Jaspers Indestructible' is

Triphylla 'Babs Bellefleur' (2023)

'Jaspers Indestructible' (2019)

'Icicles Chandelier' (2015)

'Silver Chime' (2016)

'Babs Bellefleur' (2023)

Triphylla 'Silver Charm' (2022)

Triphylla 'Silver Charm' (2022)

ook een echt tweekleurige nieuwe triphylla voortgekomen die in 2022 geïntroduceerd is als 'Silver Charm'. Het is een sterke, rijkbloeiende wit/roze halfhanger. De kleurencombinatie wit/roze van 'Jaspers Indestructible' blijkt zoals we zien bij bepaalde kruisingen uitstekend te worden doorgegeven aan het nageslacht. Dit kan overigens ook als nadeel worden opgevat omdat het daarvoor een beperking vormt bij het maken van nieuwe

combinaties. We zullen echter hieronder zien dat er wel degelijk ook interessante andere mogelijkheden zijn.

3. Tweekleurige wit/rode triphylla's.

In de afgelopen jaren is in het veredelingsprogramma van de schrijver vanwege andere prioriteiten relatief weinig aandacht besteed aan de ontwikkeling van wit (de buis)/rode (de corolla) triphylla's. Regelmatig wordt echter in wat we kunnen karakteriseren als 'bijvangst' informatie verkregen over het maken van dit soort fuchsia's.

Zaailing N 17-10

Zaailing N 16-28

F. boliviana 'Alba'

Een mogelijk interessante route is die via 'Jaspers Indestructible'. Daarvan hier een tweetal voorbeelden. In de praktijk is herhaaldelijk gevonden dat 'Jaspers Indestructible' de potentie heeft om op basis van cultivars in een paarse kleurstelling wit/rode nakomelingen te produceren. Dit is te zien in de zaailingen N 16-28 en N 17-10. Bij het maken van deze zaailingen is 'Jaspers Indestructible' gebruikt als vader. Bij zaailing N 16-28 is als moeder 'Remembering Claire' gebruikt, bij N 17-10 is de moeder een zaailing waarbij *F. juntasensis*, *F. inflata* (deze brengt de lange buis) en *F. magdalenae* alle een belangrijke rol gespeeld hebben.

Vanwege de niet echt aantrekkelijke groei- en bloei-eigenschappen zijn deze fuchsia's nooit geïntroduceerd. Ze bestaan nu ook niet meer.

Wel is aangetoond dat het maken van wit/rood combinaties in de triphylla-vorm mogelijk is. Deze route zal in de toekomst nader onderzocht worden, omdat er geen redenen zijn om aan te nemen dat dit ook niet bij echte triphylla's zou kunnen.

Een andere mogelijkheid is wellicht om gebruik te maken van *F. boliviana 'Alba'*; dit is echter niet de gemakkelijkste kruisingsouder.

Tekst en foto's Mario de Cooker

Foto's winnaars plantenwedstrijd tijdens Vriendendag 2023

1e prijs Jhr. Ir. N.J. van Suchtelen trofee, mevrouw W. Verschoor met 'Deutsche Kaiserin'

1e prijs Newman cup, de heer K.v.d. Kamp met 'Koralle'

1e prijs Mia Goedman trofee, de heer T. Verschoor met *F. fulgens rubra grandiflora*

1e prijs Arendstrofee, de heer T. Verschoor met 'Swingtime'

1e prijs NKvF Bokaal, de heer G.H. Poffers met 'Pavilion Princess'

November 2023

Overleden:

Mevrouw J.J. Bouma-Woestenenk	Regio 07
De heer J. de Nie (Erelid)	Regio 09
De heer B. den Ouden	Regio 24
De heer J.A. Pietersma	Regio 20

Nieuwe leden:

Mevrouw P. Jonkman	Regio 01
De heer C.F.A.M. Pol	Regio 17

Neem even contact op met het ledensecretariaat als:

- U gaat verhuizen,
- Uw adresgegevens niet kloppen,
- U Fuchsiana niet heeft ontvangen,
- U een ander e-mailadres heeft gekregen.

Bel tel. nr. 0411-631591 of mail: ledensecretaris@nkvf.nl

Contributie NKvF 2023:

Het verenigingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. Contributie is per 1 januari 2023 niet verhoogd en blijft € 30,00 per jaar. Huisgenoten en jeugdleden tot 18 jaar € 15,00 per jaar.

Na aanmelding wordt een betaalverzoek toegezonden.

Betaling via: ING Bank nr.: NL32 INGB 0001 6919 00.

The association year runs from January 1 to December 31. The contribution has not been increased as of January 1, 2023 and remains € 30.00 per year. Roommates and youth members up to the age of 18 years € 15.00 per year. A payment request will be sent after registration.

Contribution foreign members deposit via: IBAN-nr. NL32 INGB 0001 6919 00. BIC-nr.: INGBNL2A.

Wat betreft het verdwijnen van de acceptgiro:

De acceptgiro is verleden tijd. Daarom ontvangt u deze keer een betalingsverzoek met alle gegevens die nodig zijn. U kunt gewoon via het internet betalen of een overschrijvingsformulier naar uw bank sturen.

Heeft u vragen belt u mij dan gerust.

Tiny van de Sande, ledensecretaris

Belevenissen tussen huis en heg: Vuurwerk in de tuin.

Vele planten hebben we in de loop der jaren voor onze tuin aangeschaft. Vaak waren dat niet alledaagse aparte planten. We schreven dan op waar en wanneer de nieuwigheden waren gekocht en waar ze in onze tuin een plekje moesten krijgen.

Veel van die rariteiten deden het slecht en zijn jammer genoeg allang uit onze tuin verdwenen.

Zo waren wij op 3 juni 2007 in de Priona Tuinen te Schuinesloot. We kwamen graag in deze min of meer omstreden tuin van de veel te vroeg overleden Henk Gerritsen.

Die tuin had voor ons iets wat in de meeste andere tuinen ontbrak. Dat 'iets' valt moeilijk te benoemen. Er waren gedeelten bij, die door jarenlang zorgvuldig nietsdoen waren ontstaan en alles leek te kloppen.

Speciaal was ook het simpele terras bij de vijver. Als je vanaf die plek met half geloken ogen naar de bloemenpracht om je heen keek, gleed je langzaam weg uit de hectiek van de dag. Je kwam aan in een serene wereld waar alles op zijn plaats leek.

Die dag kochten we op de kleine kwekerij in de tuin een aantal leuke planten waaronder een *Dictamnus albus* ofwel de vuurwerkplant.** (zie pagina 7)

Volgens de informatie bij de plant is de vuurwerkplant traag groeiend, wil hij een warme plek in de tuin met wat kalk in het plantgat. Eenmaal geplant moet je *Dictamnus albus* met rust laten. Aan opnieuw verplanten heeft de vuurwerkplant een gruwelijke hekel.

Thuis aangekomen hebben we *Dictamnus albus* op een zorgvuldig uitgekozen plek gepoot en een paar brokjes kalksteen onderin het plantgat gelegd.

Het volgend voorjaar met spanning uitgekeken hoe de vuurwerkplant zich zou gaan ontwikkelen. Van ontwikkelen was echter geen sprake. Tot onze grote teleurstelling kwam de plant niet meer te voorschijn en ook de volgende jaren was geen spoor van *Dictamnus albus* te bekennen. Tot er in 2012 een voor ons onbekende robuuste plant begin juni prachtig stond te bloeien. De bloemen waren roze met lange meeldraden en roken naar vanille. Nog hadden we niet door om welke plant het ging, totdat we op een hete windstille dag spetterende blauwe vlammetjes zagen. Het was de allang vergeten vuurwerkplant.

Dat zijn van die onverwachte momenten waar je erg blij van wordt.

Als over enkele weken tijdens de jaarwisseling het grootste en onheilspellendste vuurwerk van het jaar losbarst, heeft onze vuurwerkplant zich veilig teruggetrokken in zijn smoeke kalkrijke plekje onder de grond, waarop ook nog eens een dik pak bladeren ligt in onze niet opgeruimde tuin.

Eind mei begin juni van het volgende jaar gaat hij opnieuw zijn spectaculaire show voor ons opvoeren die wel enkele weken kan aanhouden.

Dominicus Bergsma & Agnes Monkelbaan. Dit artikel is eerder verschenen in het regioblad van regio 01, Friesland.

****Interessante weetjes over *Dictamnus albus* ofwel de vuurwerkplant.**

De vuurwerkplant of essenkruid (*Dictamnus albus*) is de enige soort uit het monotypische geslacht *Dictamnus*. De soort behoort tot de wijnruitfamilie (*Rutaceae*). De vaste plant komt van nature voor in de zuidelijke streken van Eurazië.

De plant wordt 40-80 cm hoog. Het fototoxische blad kan fotocontactallergie veroorzaken. Het blad lijkt wat op dat van de es (vandaar de naam essenkruid), is oneven geveerd en heeft zeven tot elf eivormige, 5-8 cm lange, fijn getande deelblaadjes.

De vuurwerkplant bloeit in mei en juni met witte, roze of lila bloemen met lange meeldraden. De bloem ruikt naar een mengsel van vanille en citroen. De bloeiwijze is een tros. Tijdens de bloei produceert de plant zoveel etherische olie dat deze al op grote afstand geroken kan worden. Op extreem hete dagen kan de olie vlam vatten door de brandglaswerking op de druppeltjes etherische olie. Als het ook nog windstil is kunnen blauwe vlammetjes gezien worden. De verdampte etherische olie kan ook aangestoken worden, waarbij een spetterend vuurwerk ontstaat, waaraan de plant haar naam te danken heeft.

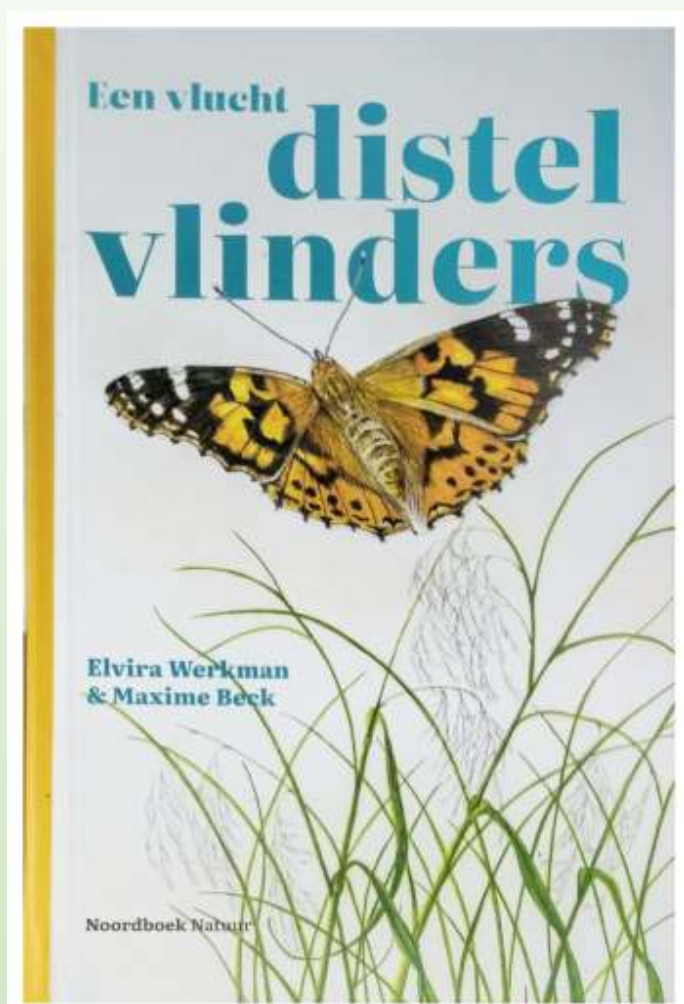
Het brandend braambos in de Bijbel zou in werkelijkheid deze plant geweest zijn.

De vrucht is een vijfdelige doosvrucht. In elk deel zitten twee zaden. Als de vrucht rijp is knalt deze open en worden de twee zaden weggeslingerd. De 4 mm grote, zwarte zaden zijn peervormig.

De plant komt voor op droge, kalkhoudende, stikstofarme grond op warme plaatsen langs bossen en struikgewas.

Bron: Wikipedia.

Boekrecensie "Een vlucht distelvlinders"

Dit boek beschrijft de eeuwenlange zoektocht door wetenschappers en kunstenaars naar een verklaring voor het merkwaardige gedrag en de wisselende aanwezigheid van de distelvlinder. Het massaal verschijnen en het jaar daarop nauwelijks aanwezig zijn leidde tot vele speculaties, bijvoorbeeld ook toen al actueel, maai-activiteiten. Wat deze vlinder in de winter deed was lange tijd onbekend. Dankzij deze volhardende onderzoekers en kunstenaars van de afgelopen eeuwen is bekend geworden dat deze vlinders wereldreizigers zijn. In dit boek word je meegenomen op reis met deze fascinerende vlinder. Waarom trekken deze vlinders in het najaar weg, waar gaan ze naar toe en wat doen ze in de winter? En waarom zijn hier soms duizenden en andere jaren maar een paar honderd van deze vlinders?

Het boek is rijk geïllustreerd met prachtige tekeningen door Martine Beck. Zij gebruikt voor haar tekeningen alleen maar natuurlijke elementen zoals regen- of rivierwater om de pigmenten te mengen, zelf gemaakt krijtpoeder en soms ook kruiden zoals kurkuma of tijm.

Het is een interessant en prettig te lezen boek voor volwassenen maar ook voor de wat jongere lezers.

Ria Nauta

Boekrecensie: **UITGESTORVEN.**
Op plantenjacht rond de wereld

Dit prachtige boek met maar liefst 510 pagina's kun je gerust hét standaardwerk over biodiversiteit noemen!

In de inleiding krijg je heel veel algemene informatie over o.a. zaadbanken, criteria voor de rode lijsten en redenen van uitsterven en zelfs een persoonlijke gids om uitsterven te voorkomen.

Vervolgens gaan we op reis, de hele wereld over.

Beide auteurs, natuurliefhebbers en plantkundigen, gaan op zoek naar planten die de laatste 270 jaar zijn verdwenen. Zijn ze uitgestorven of zijn ze nog terug te vinden? Om antwoord te krijgen op deze vraag reizen ze alle werelddelen af. Van hun zoektocht doen ze uitgebreid en systematisch verslag.

De reis begint bij eilanden in de Atlantische oceaan, zoals o.a. de Azoren, de Canarische eilanden, Madeira, Kaapverdië, Bermuda. De reis wordt vervolgd in Europa, waar extra veel aandacht is voor de uitgestorven planten in België en Nederland, met een uitgebreide tabel van uitgestorven en bedreigde soorten. Daarna bezoeken ze ook andere werelddelen.

Alle planten die ze op het spoor kwamen hebben een eigen verhaal en zijn prachtig beschreven. Het geheel is rijk geïllustreerd met veel foto's van de planten en hun habitat, oude tekeningen en herbarium-materiaal.

Er zijn diverse oorzaken aan te wijzen voor het uitsterven van plantensoorten, maar bijna allemaal direct of indirect door menselijke aanwezigheid of ingrijpen.

Is de mens vaak de oorzaak van het verdwijnen van soorten, we helpen ook om soorten te redden.

In het laatste hoofdstuk: "De uitgestorven tuin" vind je een flink aantal soorten, die dankzij de mens nog bestaan, maar in het wild zijn verdwenen. Deze bijzondere en zeldzame soorten zijn vaak bij speciale kwekerijen te koop. Voorbeelden daarvan zijn de bekende Ginkgo biloba, Brugmansia vulcanicola en Deppia splendens. Ook worden er tips gegeven waar je op moet letten als je een zeldzame plant wilt aanschaffen.

Nogmaals, een fantastisch boek dat een compleet beeld geeft van de oorzaken van afnemende biodiversiteit in de wereld. Gelukkig is biodiversiteit ook op de politieke agenda gekomen; als politici dit boek lezen zullen ze nog beter de noodzaak inzien om hier echt meer aan te doen.

Gerard Rosema

Kalender

November 2023

- 10 Regio 25, De Kempen. Najaarsvergadering.
- 27 Regio 05, Twente-Salland. Ledenbijeenkomst.

December 2023

- 16 Regio 06, Oost-Gelderland. Kerstmiddag.

Januari 2024

- 05 Regio 25, De Kempen. Nieuwjaarsreceptie.
- 06 Regio 07, Veluwe. Nieuwjaarsreceptie.
- 06 Regio 09, Noord-Holland Noord. Nieuwjaarsreceptie.
- 06 Regio 20, Eiland van Dordrecht e.o. Nieuwjaarsreceptie.
- 08 Regio 05, Twente-Salland. Nieuwjaarsreceptie.
- 13 Regio 08, Zuid Gelre. Nieuwjaarsbijeenkomst.
- 13 Regio 19, Rotterdam e.o. Nieuwjaarsbijeenkomst.
- 20 Regio 17, Rijnland. Winterbijeenkomst.
- 20 Regio 18, Delfland. Nieuwjaarsbijeenkomst.

Maart 2024

- 09 Regio 09, Noord-Holland Noord. Jaarvergadering.
- 13 Regio 19, Rotterdam e.o. Voorjaarsvergadering.
- 16 Regio 08, Zuid Gelre. Jaarvergadering.
- 16 Regio 25, De Kempen. Contactmiddag.
- 23 Regio 17, Rijnland. Algemene ledenvergadering.
- 25 Regio 05, Twente-Salland. Algemene ledenvergadering.
- 25 Regio 07, Veluwe. Voorjaarsvergadering.

April 2024

- 06 NKvF, Ledenraadsvergadering.
- 13 Regio 09, Noord-Holland Noord. Stekkenuitje.
- 20 Regio 07, Veluwe. Lezing over "De vele gezichten van de Veluwe".

Mei 2024

- 11 Regio 05, Twente-Salland. Stekkenmarkt.
- 11 Regio 09, Noord-Holland Noord. Uitdelen wedstrijdstekken.
- 11 Regio 17, Rijnland. Stekkenmarkt.
- 11 Regio 25, De Kempen. Contactmiddag-stekkenruil.
- 15 Regio 17, Rijnland. Hanging baskets maken.
- 27 Regio 05, Twente-Salland. Ledenbijeenkomst.

Juni 2024

- 15 Regio 25, De Kempen. Contactmiddag.

Juli 2024

- 07 Regio 25, De Kempen. Fietstocht Valkenswaard.
- 20 Regio 17, Rijnland. Busreis.
- 27/28 Regio 09, Noord-Holland Noord. Vriendenweekend.

Augustus 2024

- 03 NKvF, Vriendendag.
- 17 Regio 25, De Kempen. Fietstocht-opkweekwedstrijd.

September 2024

- 14 Regio 09, Noord-Holland Noord. Keuring wedstrijdplanten.
- 14 Regio 19, Rotterdam e.o. Najaarsvergadering.
- 21 Regio 17, Rijnland. Najaarsbijeenkomst.
- 21 Regio 25, De Kempen. Contactmiddag.

November 2024

- 02 NKvF, Ledenraadsvergadering.
- 08 Regio 25, De Kempen. Najaarsvergadering.
- 16 Regio 09, Noord-Holland Noord. Bijeenkomst.

Januari 2025

- 10 Regio 25, De Kempen. Nieuwjaarsreceptie.

Regiobladen en regionieus

'De Fuchsiagroet' (Regio 05, Twente-Salland) nr. 4: Activiteitenkalender 2023/2024. Verslag bijeenkomst op 4 september 2023. Andere methoden om fuchsia's te stekken (Deze stekmethoden worden minder door fuchsialiefhebbers toegepast). Welke maand geraniums stekken? Fuchsia Icicles Chandelier. Madeliefje zie je over de hele wereld net als de Nederlanders.

'De Bellenbode' (Regio 06, Oost-Gelderland) nr. 4: Verslag bingomiddag op 14 oktober 2023. Achterhoekse wijsheid. Successen van de familie Elsman bij de landelijke plantenwedstrijd en de keuring van nieuwigheden tijdens de Vriendendag.

'De Veluwse Fuchsia-Bode' (Regio 07, Veluwe) nr. 5: Verslag Vriendendag op 19 augustus 2023. Foto fuchsia 'Dik-kie Dik'. Verslag verkiezing van de beste wedstrijd- en mystery plant van 2023 respectievelijk fuchsia 'Prelude' en fuchsia 'Electric Lights'. Activiteitenkalender 2024.

'Zuid Gelre's Nieuwsblad' (Regio 08, Zuid Gelre) nr. 5: Uitnodiging bijeenkomst op 11 november 2023. Presentatie over de natuur van Groot-Brittannië, Ierland en Noord-Zweden door natuurfotograaf Fred van Wijk. Verslag regiobijeenkomst 30 september 2023. Agenda 2023/2024.

'De Vier Jaargetijden' (Regio 13, Het Gooi, Eemland en Vechtstreek) nr. 3: Uitnodiging en agenda ledenbijeenkomst op 23 oktober 2023. Verslag open tuinen op 5 augustus 2023. Terugblik op de barbecue van 12 augustus 2023. Verslag bezoek aan de Vriendendag op 19 augustus 2023 in de Orchideeën Hoeve. Verslag en foto's wedstrijdplantenkeuring op 26 augustus 2023. In memoriam: Otto Leget. Ineke's (tuin)dagboek.

'Rijnlands Regionieus' (Regio 17, Rijnland) nr. 6: Activiteitenkalender 2024. Verslag najaarsbijeenkomst van 23 september 2023. Voor u gelezen: Azalea indica of Rhododendron simsii?

'Nieuwsbrief' (Regio 18, Delfland) nr. 61: Verslag stekkenkeuring 16 september 2023. 'Elfriede Ott', de wedstrijdstek van dit jaar. Bestrijden/voorkomen van Roest.

'Fuchsia Koerier' (Regio 25, De Kempen) nr. 99: Verslag contactmiddag bij Jo van Thienen op 17 juni 2023. Verslag fietstocht naar Pelt (België). Verslag van de 25ste keer fietsen door de Kempen. Verslag van het bezoek aan Anna en Henri Agten. Geur en insecten.

F. fulgens* var. *variegata

Foto: H. van Aspert